

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a soudců Mgr. Kateřiny Kupkové a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

navrhovatele: koalice **SPOLU pro Liberecký kraj – ODS, TOP 09, KDU-ČSL**
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Tomanem, LL.M.
sídlem Těšnov 1/1059, Praha 1

a

účastníků řízení: 1) **Krajský úřad Libereckého kraje**
sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2
2) koalice **SPOLU PRO Liberecký kraj**
zastoupena zmocněncem Ing. Josefem Jarolínkem
bytem Krausova 605, Praha 18

o návrhu na zrušení registrace kandidátní listiny koalice SPOLU PRO Liberecký kraj

takto:

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Návrhem doručeným soudu dne 2. 8. 2024 se navrhovatel domáhá zrušení registrace kandidátní listiny dalšího účastníka řízení – koalice SPOLU PRO Liberecký kraj, kterou tvoří politická strana Svobodní a politická strana Strana soukromníků České republiky (dále také jen „Soukromníci“). Tuto registraci pro volby do Zastupitelstva Libereckého kraje konané ve dnech 20. a 21. září 2024 provedl Krajský úřad Libereckého kraje rozhodnutím ze dne 2. 8. 2024, č. j. SO/P/306/2024-V-ZK-rozh. KL/10.
2. Navrhovatel uvedl, že pro krajské volby rovněž podal kandidátní listinu, obává se však, že u průměrného voliče může dojít k nebezpečí záměny navrhovatele a další koalice s podobným názvem, tedy účastníka řízení č. 2). Název koalice „SPOLU“ složené z politických stran ODS, TOP 09 a KDU-ČSL byl poprvé použit ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 a následně i v komunálních volbách v roce 2022 a naposledy ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024. I s přihlédnutím k výsledkům zmíněných voleb je mezi laickou veřejností rozšířen fakt, že koalice „SPOLU“ je tvořena právě stranami ODS, TOP 09 a KDU-ČSL. Navrhovatel veřejně deklaroval záměr kandidovat ve stejném složení a pod stejným názvem také v krajských volbách v Libereckém kraji nejpozději dne 31. 10. 2023, proto se

Shodu s prvopisem potvrzuje Zita Frydrychová.

domnívá, že účastník řízení č. 2) se rozhodl pro volbu stejného názvu, aby mohl na značce „SPOLU“ parazitovat. Strana Svobodní či Strana soukromníků České republiky v minulosti dle mínění navrhovatele nekandidovaly v kterýchkoli volbách pod názvem „SPOLU“.

3. Navrhovatel odkázal na § 6 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, a na náleze Ústavního soudu ze dne 31. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 3181/18, jenž se výkladu uvedeného ustanovení věnoval. Dle navrhovatele nelze vycházet pouze z gramatického výkladu tohoto ustanovení, jelikož ten neposkytuje ochranu koalicím. Volební koalice jsou doplňkem politických stran a hnutí, na základě logického výkladu je třeba uzavřít, že také koalici náleží ochrana jejího názvu před záměnou. Ústavní soud v označeném nálezu uvedl argumenty, které jsou použitelné při posuzování zaměnitelnosti názvu koalic a na něž navrhovatel odkázal. Účastník řízení č. 2) sice nepoužil ve svém názvu název politické strany, která se koalici neúčastní, nicméně na základě všeobecné známosti složení koalice „SPOLU“ je situace obdobná.
4. O nebezpečí zaměnitelnosti názvů a jmen u průměrného voliče dle navrhovatele svědčí např. skutečnost, že se nedávných voleb do Evropského parlamentu zúčastnilo uskupení s názvem „ANO, vytrollíme europarlament“, které získalo 37 046 hlasů, a naplnilo tak prognózu, že může parazitovat na názvu hnutí ANO 2011, kterému bylo vylosováno číslo pozdější, a tedy v obálce s volebními lístky narazil volič právě na lístek tohoto recesistického uskupení. Dalším příkladem je Mgr. Andrea Babišová, která ve volbách do Poslanecké sněmovny získala v Moravskoslezském kraji výrazně více preferenčních hlasů než jiní kandidáti na okolních místech kandidátky, což i sama kandidátka tehdy hodnotila tak, že jí pomohlo k tomuto zisku právě její příjmení. Existuje reálná možnost, že účastník řízení č. 2) bude vylosováno nižší číslo než navrhovateli. Tím by vzniklo riziko záměny pro průměrného voliče. Jediným rozlišujícím prvkem je užití „- ODS, TOP 09 a KDU-ČSL“ u navrhovatele. Rozdíl ve velikosti písmen u slova „pro“ je pro průměrného voliče nepostřehnutelný.
5. Dle navrhovatele také existuje riziko záměny pro členy okrskových volebních komisí, u nichž nelze vyloučit chybovost, jak to dokládá např. usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 58/2017-187. Pokud by bylo umožněno kandidovat dvěma subjektům s takto zaměnitelným názvem, nebyl by naplněn požadavek na svobodné volby a takový stav by byl v rozporu s mezinárodními úmluvami, jimiž je ČR vázána. ODS je také vlastníkem obrazové ochranné známky představující logo koalice SPOLU, která obsahuje písemné vyobrazení názvu koalice složené z ODS, TOP 09 a KDU-ČSL. Účastník řízení č. 2) podal svou kandidátní listinu k registraci později než navrhovatel, dle vyjádření krajského úřadu byl upozorněn na to, že již byla podána kandidátní listina jiné koalice s obdobným názvem. Přesto nepřistoupil ke změně, což podporuje domněnku, že jedná záměrně s účelem parazitovat na názvu koalice SPOLU.
6. V písemném vyjádření k návrhu Krajský úřad Libereckého kraje navrhl, aby soud podaný návrh zamítl, a uvedl, že navrhovatel i účastník řízení č. 2) podali ke krajskému úřadu kandidátní listiny. Navrhovatel se před vydáním rozhodnutí ve věci registrace ohradil vůči názvu druhého účastníka prostřednictvím návrhu na změnu názvu koalice nebo neprovedení registrace koalice, nicméně krajský úřad mu sdělil, že takovému návrhu nelze vyhovět. Ustanovení § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev krajů“), stanoví, že kandidátní listina obsahuje název koalice a její složení. Žádné další podmínky týkající se názvu

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

koalice zákon neuvádí. Krajský úřad se neopomněl řídit nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3181/18, proto prověřil, zda názvy volebních stran nejsou zaměnitelné s názvy či zkratkami zaregistrovaných politických stran nebo politických hnutí, které se na vytvoření volební strany nepodílely. Zmíněný nález však nebylo možno použít k odstraňování zaměnitelnosti názvu volební strany, neboť taková vada nebyla dána. S ohledem na § 22 odst. 3 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev krajů a s přihlédnutím k zásadě enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí nebyl shledán důvod pro odmítnutí kandidátní listiny účastníka řízení č. 2).

7. Účastník řízení č. 2) v písemném vyjádření k návrhu uvedl, že z judikatury Ústavního soudu plyne, že násobné využití obecných slov v názvech konkurujících subjektů samo o sobě nevede k zaměnitelnosti daných subjektů, neboť si taková slova nelze monopolizovat. Pojem „Spolu“ je užíván v různých obměnách, názvy koalic se vzájemně podobají i napříč kraji. Slova „spolu“ a „pro“ jsou běžně užívána významová slova, která účastník řízení č. 2) užil právě pro jejich význam, kdy Svobodní spolu se Soukromníky chtějí pracovat pro Liberecký kraj. Např. doména www.spoluprolibereckykraj.cz, kterou účastník řízení č. 2) koupil, byla ještě několik dnů před odevzdáním kandidátek volná. Pokud by bylo záměrem této koalice mást voliče, napodobovala by hnutí ANO, které se těší nejvyšším preferencím, nebo hnutí Starostové pro Liberecký kraj, které dlouhodobě v Libereckém kraji volby vyhrává, nikoli navrhovatele, jehož preference klesají. Inteligence a schopnosti voličů nemají být podceňovány.
8. Podle § 89 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se soudní ochrany lze domáhat ve věcech, v nichž správní orgán podle zvláštních zákonů registroval kandidátní listinu nebo přihlášku k registraci.
9. Podle § 52 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů, proti rozhodnutí o odmítnutí kandidátní listiny, škrtnutí kandidáta na kandidátní listině a proti rozhodnutí o provedení registrace pro volby do zastupitelstva kraje se může politická strana, politické hnutí a koalice, která podala kandidátní listinu v kraji, a u škrtnutí kandidáta i tento kandidát, do 2 dnů od doručení rozhodnutí domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu.
10. Před meritorním posouzením podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány překážky bránící vlastnímu projednání věci. Soud dospěl k závěru, že navrhovatel je podle § 52 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů ve spojení s § 89 odst. 4 s. ř. s. aktivně legitimován k podání návrhu, neboť jde o koalici politických stran, která, jak soud ověřil z předložené dokumentace, podala kandidátní listinu v Libereckém kraji a rovněž byla krajským úřadem pro nadcházející krajské volby registrována. Návrh byl podepsanému věcně a místně příslušnému soudu doručen dne 2. 8. 2024, tedy před uplynutím zákonné dvoudenní lhůty pro podání návrhu dle § 52 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Návrh byl současně podán poté, co byl navrhovatel s obsahem rozhodnutí krajského úřadu ve věci registrace kandidátních listin seznámen postupem podle § 22 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev krajů (zasláním navrhovateli), a nelze jej tedy považovat za předčasný (srov. nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 668/04).
11. Těžištěm podaného návrhu je námitka zaměnitelnosti názvů dvou volebních stran – navrhovatele a účastníka řízení č. 2).

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

12. Podle § 21 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev krajů obsahuje kandidátní listina název politické strany, politického hnutí nebo koalice a její složení.
13. Podle § 22 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů, krajský úřad přezkoumá ve lhůtě od 66 do 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva kraje předložené kandidátní listiny. Nemá-li kandidátní listina náležitosti uvedené v § 21 nebo obsahuje-li nesprávné údaje, vyzve krajský úřad písemně prostřednictvím zmocněnce politickou stranu, politické hnutí nebo koalici, aby závady odstranila ve lhůtě, kterou zároveň určí; tato lhůta nesmí být kratší než 2 dny od doručení výzvy a nesmí přesahovat 50 dnů přede dnem voleb.
14. Podle § 22 odst. 3 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev krajů, krajský úřad ve lhůtě od 50 do 48 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva kraje rozhodne o odmítnutí kandidátní listiny, jestliže není podána v souladu s § 20 nebo kandidátní listina neobsahuje náležitosti podle § 21 a nápravy nelze dosáhnout postupem podle odstavců 1 a 2.
15. S přihlédnutím k citovaným zákonným ustanovením soud ve shodě s krajským úřadem konstatuje, že relevantní právní úprava, kromě toho, že název koalice má být na kandidátní listině uveden, neobsahuje jiné podmínky týkající se názvu koalice. Zákon o volbách do zastupitelstev krajů neoznačuje eventuální zaměnitelnost názvů volebních stran za vadu kandidátních listin, neukládá krajskému úřadu tuto skutečnost vyhodnocovat, neuvádí kritéria pro posouzení zaměnitelnosti názvů a pro určení té volební strany, která má k danému názvu lepší právo, a konečně neuvádí zaměnitelnost názvu jako důvod pro odmítnutí registrace kandidátní listiny.
16. Z uvedeného plyne, že měl-li by soud podanému návrhu vyhovět, vyžadovalo by to využití nemálo extenzivního výkladu ustanovení § 21 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev krajů, které v případě koalic výslovně stanoví pouze to, že koalice má na kandidátní listině uvést svůj název a složení. K otázce zaměnitelnosti názvů volebních stran existuje ustálená judikatura správních soudů, byť se týká voleb do zastupitelstev obcí, v jejichž důsledku obecně dochází ke generování bohatší volební judikatury než v případě krajských voleb. Je však namístě nepustit tuto judikatorní linii ze zřetele, zejména proto, že zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, obsahuje, pokud jde o kandidátní listiny a názvy volebních stran, zcela obdobnou strohou úpravu jako zákon o volbách do zastupitelstev krajů.
17. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2010, č. j. 29 A 83/2010-18, publ. pod č. 2171/2011 Sb. NSS, soud zamítl návrh na zrušení registrace kandidátní listiny volební strany pro volby do zastupitelstva obce. Uvedl, že registrační úřad je oprávněn odmítnout kandidátní listinu sdružení nezávislých kandidátů toliko v případě nesplnění zákonných náležitostí kandidátní listiny, resp. v případě, že kandidátní listina nebyla podána v souladu se zákonem stanovenou procedurou. V opačném případě je povinen registraci kandidátní listiny provést. Registrační úřad není oprávněn odmítnout registraci kandidátní listiny sdružení nezávislých kandidátů z důvodu, že již byla pro téže volby do zastupitelstva obce zaregistrována kandidátní listina volební strany jiného sdružení nezávislých kandidátů.
18. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2014, č. j. 40 A 9/2014-30, byl zamítnut návrh politického hnutí ANO 2011 ve věci registrace kandidátní listiny volební strany

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

ANO – CHLUMECKÁ ALTERNATIVA. Soud s odkazem na předchozí judikaturu konstatoval, že role registračního orgánu v procesu registrace je významně limitována kogentní právní úpravou, která restriktivně omezuje možnosti postupu registračního úřadu, přičemž volební zákon explicitně nestanoví, že by mezi označené důvody pro odmítnutí kandidátní listiny volební strany patřila i podobnost názvu s jinou volební stranou.

19. Městský soud v Praze usnesením ze dne 11. 9. 2014, č. j. 3 A 110/2014-55, zrušil rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy o odmítnutí registrace kandidátní listiny volební strany PRO PRAHU, jelikož registrační úřad postupoval v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť volební zákon neposkytuje registračnímu úřadu pravomoc přezkoumávat zaměnitelnost názvů volebních stran. Soud konstatoval, že „... situace, kdy kandidují do téhož zastupitelstva volební strany s prakticky shodným názvem (lišícím se jen velikostí písmen), vskutku může být pro voliče matoucí. Jakkoli se může zdát racionální takovéto situaci zabránit, nelze tak činit bez opory v zákoně.“
 20. Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 24. 8. 2022, č. j. 115 A 2/2022-21, zamítl návrh na zrušení registrace kandidátní listiny podaný z důvodu zaměnitelnosti (až shodnosti) názvů volebních stran, když se přidržel výše představených judikatorních závěrů, a po shrnutí relevantní judikatury Ústavního soudu, včetně navrhovatelem vyzdvihovaného nálezu sp. zn. II. ÚS 3181/18, uvedl, že: „...soud konstatuje, že název volebních stran Pro Věstudy a PRO VŠESTUDY není zaměnitelný s názvem žádné registrované politické strany či politického hnutí. V tomto směru se proto neuplatní závěry nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3181/18, pro které by mohl účastník řízení 1) odmítnout kandidátní listinu volebních stran Pro Věstudy, nebo PRO VŠESTUDY.“ Dále odkázal na volební judikaturu, dle níž politický subjekt, který se účastní voleb, musí dbát na to, aby se dostatečným způsobem vymezil vůči konkurujícímu subjektu svým specifickým programem a postavením takových kandidátů, kteří mají vlastnosti a schopnosti zaujmout voliče natolik, že samotná existence volební strany s téměř shodným označením nesehraje v rozhodování voliče významnou roli.
 21. Ústavní soud ve skutečnosti, že zaměnitelnost názvu volebních stran není ve fázi registrace kandidátní listiny regulována, nespatořoval zásah do ústavních práv, když usnesením ze dne 26. 11. 2015, sp. zn. III. ÚS 102/15, v rámci řízení o neplatnost voleb podle § 90 odst. 1 s. ř. s odmítnul stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2014, č. j. 11 A 169/2014-74. Městský soud tímto usnesením zamítl návrh politického hnutí Pro Prahu na neplatnost voleb do Zastupitelstva hlavního města Prahy z důvodu zaměnitelnosti volebních stran Pro Prahu a PRO PRAHU.
 22. Přestože se označená judikatura nevztahuje k volbám do krajských zastupitelstev, je z uvedeného zřejmý směr, jímž se volební judikatura ubírá v otázce zaměnitelnosti názvů volebních stran v situaci, kdy právní úprava registrace kandidátních listin k této otázce mlčí. I když lze nepochybně vysledovat odlišnosti mezi volbami obecními a krajskými, dospívá také zdejší soud k závěru o preferenci zdrženlivého přístupu ať již ze strany krajského úřadu či soudu k otázce zásahů do kandidátních listin, resp. názvů volebních stran. Také v případě krajských voleb by se totiž jednalo o postup jdoucí zřetelně nad rámec výslovného textu zákona.
 23. Odkazoval-li navrhovatel na podporu své argumentace na nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3181/18, sdílí zdejší soud náhled krajského úřadu, jakož i Krajského soudu v Ústí nad Labem
- Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

vyjádřený ve výše citovaném usnesení ze dne 24. 8. 2022, č. j. 115 A 2/2022-21, jež se se zmíněným nálezem Ústavního soudu vypořádalo. Ústavní soud řešil poněkud jinou situaci, kdy volební koalice přejme do svého názvu název (či jeho signifikantní část) politické strany, jež však na této volební koalici není zúčastněna. Ústavní soud se ve své argumentaci nemálo opíral o ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, které výslovně zakotvuje ochranu názvů politických stran a hnutí jako právnických osob před zaměnitelností. Zmíněný zákon není volebním předpisem, nýbrž obecným předpisem upravujícím právní postavení politických stran a hnutí, jejich vznik, hospodaření, zánik atd.

24. Volební koalice (třeba složená z politických stran) není politickou stranou, jde o útvar dočasný, vzniklý pro potřeby voleb, v tomto případě voleb do krajského zastupitelstva. Zmíněné ustanovení zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích neupravuje ochranu názvu volebních koalic. Pokud na něj navrhovatel odkazuje, dovolává se více než extenzivního výkladu zákona. Ostatně Ústavní soud v odkazovaném nálezu výslovně uvedl, že tímto nálezem není řešena otázka, zda mohou mít dvě volební strany zaměnitelný název. Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3181/18 proto zdejší soud nevede k závěru, že je namístě zrušit registraci kandidátní listiny účastníka řízení č. 2). Zákon o volbách do zastupitelstev krajů je zákonem z roku 2000, jenž byl od té doby mnohokrát novelizován. Ustanovení týkající se zaměnitelnosti názvů volebních stran však do zákona doposud doplněno nebylo, z čehož nelze než usuzovat, že ani zákonodárce tuto otázku nevnímá jako problematickou. Obdobné lze říci v případě úpravy obecních voleb, kde zákonodárce rovněž dlouhodobě nepřistupuje ke změně, přestože výše zmíněný náhled volebních soudů je konzistentní a musí být racionálnímu zákonodárci znám.
25. Z uvedeného plyne, že není namístě, aby krajský úřad ve fázi registrace kandidátních listin z důvodu eventuální podobnosti názvů volebních stran zasahoval do názvů volebních koalic. Nad rámec toho se lze věnovat další otázce, totiž, nakolik jsou v daném případě názvy navrhovatele a účastníka řízení č. 2) pro voliče zaměnitelné a zda si jeden z účastníků může usurpovat právo výhradního uživatele slov použitých ve zvoleném názvu koalice.
26. Pokud jde o případné zmatení průměrného voliče, krajský soud netvrdí, že podobnost názvů dvou řešených koalic nemůže žádného voliče zmást, je však přesvědčen, že volič, který by se takto zmást nechal, není průměrným voličem, jak tvrdí navrhovatel, nýbrž spíše minoritním, povrchnějším voličem. V judikatuře správních soudů i Ústavního soudu se objevuje názor, že volební strana není z hlediska vnímání voliče definována jen svým názvem, nýbrž významným atributem je zejména její program, veřejně prezentovaná ideová východiska a pochopitelně personální obsazení, kdy volební strana má své představitele a ve volbách nabízí voličům konkrétní kandidáty na v důsledku voleb obsazované veřejné funkce. Případnou zaměnitelnost názvu tedy nelze hodnotit odtrženě od uvedených faktorů, jimiž se volební strana vymezuje vůči politickým konkurentům, přičemž průměrný adresát působení politických sil tyto prvky sebeidentifikace politických subjektů vnímá, neboť jde o prvky rozhodující pro jeho preferenci toho kterého subjektu (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2016, č. j. 10 A 147/2016-64).
27. Vedle toho jsou zde parametry samotných hlasovacích lístků pro krajské volby, které dají voliči na srozuměnou rozdíl mezi navrhovatelem a druhou koalicí Svobodných a Soukromníků.

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

Názvy těchto dvou koalic předně nejsou stejné. Pokud si volič alespoň prohlédne nabídku hlasovacích lístků, i kdyby sledoval výhradně názvy volebních stran, již z názvu navrhovatele sezná, které strany tuto koalici tvoří, neboť navrhovatel tuto skutečnost přímo ve svém názvu vyjádřil, čímž se také jeho název zřetelně odlišuje od názvu konkurenční koalice. I v případě představitelného voliče, jenž je předem pevně rozhodnut volit konkrétní volební stranu, pročez si najde výhradně její hlasovací lístek a ostatní lístky nezkoumá, lze od průměrného voliče očekávat, že se na takto vybraný hlasovací lístek alespoň zběžně podívá. Jednak není snadné při pohledu na název volební strany nezahlednout alespoň část dalšího obsahu lístku, navíc má volič v krajských volbách k dispozici čtyři preferenční hlasy, jež může udělovat kandidátům, které favorizuje. Tím je volič motivován k tomu, aby se podíval, kdo za danou volební stranu kandiduje.

28. Jakmile pak volič zhlédne na hlasovacím lístku více informací než pouhý název volební strany, je téměř jisté, že při alespoň průměrných schopnostech musí identifikovat informace o složení koalice, jejíž hlasovací lístek sleduje. Hlasovací lístek každé koalice totiž dle § 24 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev krajů obsahuje výslovnou informaci o tom, které politické strany či hnutí ji tvoří, dále je u každého kandidáta uvedeno, jaká je jeho politická příslušnost a která politická strana či hnutí kandidáta navrhlo. Kandidáti navrhovatele jsou téměř výhradně členy ODS, TOP 09 či KDU-ČSL a vždy jsou navrženi některou z těchto politických stran. Kandidáti účastníka řízení č. 2) jsou členy Svobodných a Soukromníků, je zde však i řada kandidátů bez politické příslušnosti. Vždy jsou však kandidáti navrženi Svobodnými či Soukromníky, což je u každého kandidáta uvedeno. Tyto údaje nemůže volič, který se do obsahu hlasovacího lístku té které koalice podívá, přehlédnout. I kdyby byl názvem volební strany prvotně zmaten, je zde řada dalších informací, které nezavádějí pochyb o tom, kým je tvořena koalice, jejíž hlasovací lístek volič drží v ruce.
29. K tomu přistupují výše popsané faktory, kdy se volební strany již před volbami (nejintenzivněji ve fázi předvolební kampaně) snaží oslovit voliče jinak než jen svým názvem, popřípadě mohou voliče přímo na podobnost názvů upozornit prostřednictvím nejrůznějších forem kampaně. Při vědomí všech shora popsaných faktorů dospívá krajský soud k závěru, že průměrný volič, tedy volič s průměrnými znalostmi a schopnostmi, není voličem, jenž se před odevzdáním hlasu podívá pouze na název jediného hlasovacího lístku. Průměrnému voliči je za dané situace nabídnut dostatek informací směřujících k tomu, aby byl schopen rozlišit dvě konkurenční koalice, a aby tedy odevzdal svůj hlas té volební straně, kterou skutečně zamýšlí volit. Proto se krajský soud neobává narušení svobodných voleb a nepovažuje vzniklou situaci za rozpornou s ústavním pořádkem ČR či mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána. Uvedené platí přesto, že účastník řízení č. 2) bude mít v krajských volbách nižší číslo než navrhovatel.
30. Pokud jde navíc o slova, která obě řešené koalice použily ve svém názvu, nelze je považovat za jakkoli unikátní. Soud připomíná, že v navrhovatelem odkazovaném nálezu sp. zn. II. ÚS 3181/18 Ústavní soud sice konstatoval nesprávnost dílčího závěru Městského soudu v Praze v tom směru, že dle Ústavního soudu v tehdy řešené situaci mohl a měl registrační úřad zkoumat eventuální zneužití názvu politické strany v názvu volební koalice, na níž tato politická strana nebyla účastna, přesto však Ústavní soud podanou ústavní stížnost zamítl. Dospěl totiž k závěru, že v tehdejší věci užitý výraz STAROSTOVÉ si žádná politická strana nemůže přivlastnit. Jednak jej v různých obměnách používá vícero politických entit, navíc jde o označení veřejné funkce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

31. V nyní řešené věci byla oběma koalicemi bez ohledu na velikost písma použita slova „Spolu pro Liberecký kraj“. Pokud jde o slova „pro Liberecký kraj“ považuje soud jejich užití v názvu volební koalice vytvořené pro účely krajských voleb v Libereckém kraji za samozřejmé, pochopitelné a využitelné třeba i větším množstvím volebních stran. Slovo „spolu“ je běžným českým slovem vyjadřujícím spojení či soudržnost, a jeho využití v názvu koalice vícero spojujících se subjektů (pro účely voleb) se do značné míry nabízí. Právě proto je patrně původně zvolila také volební koalice stran ODS, TOP 09 a KDU-ČSL před sněmovními volbami v roce 2021, jak to navrhopatel zmiňuje. Nahlédnutím do rejstříku politických stran a politických hnutí zjistíme, že existují či v minulosti existovaly další politické subjekty užívající slova „spolu“ (hnutí SPOLU, občané SPOLU, OBČANÉ SPOLU – NEZÁVISLÍ). Ani navrhopatel tedy nemá monopol na použití tak běžného slova, jakým je „spolu“, obzvláště, když koalice ODS, TOP 09 a KDU-ČSL není první či jedinou politickou entitou, která toto slovo využívá. Na tom nic nemění ani vlastnictví obrazové ochranné známky vyjadřující čtvercové logo s nápisem spolu.
32. K dokreslení situace, resp. skutečnosti, že název volební koalice není neměnným a všem předem známým pilířem volební strany, soud dodává, že sám navrhopatel dle předložené kandidátní listiny změnil svůj název krátce před jejím podáním. Kandidátní listina navrhopatele byla vytištěna s názvem koalice: „SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09)“. Teprve na takto vytištěné kandidátní listině byl původní název přeškrtnut propisovací tužkou, kterou sem byl také dopsán název nový, totiž: „SPOLU pro Liberecký kraj – ODS, TOP 09, KDU-ČSL“. Je tedy zřejmé, že ještě v době vytištění kandidátní listiny pracoval navrhopatel s jiným svým názvem, než který nakonec použil. Pro ostatní volební strany mohlo být směrem k navrhopateli vzhledem k vystupování koalice ODS, TOP 09 a KDU-ČSL v předchozích volbách předvídatelné využití slova „spolu“, přesný název navrhopatele však s výraznějším předstihem evidentně neznal ani sám navrhopatel. Ten se však nakonec od volebních konkurentů v názvu odlišil právě tím, že do svého názvu převzal označení politických stran, které jej tvoří.
33. Odkazoval-li navrhopatel na to, že voleb do Evropského parlamentu se zúčastnilo uskupení s názvem „ANO, vytrollíme europarlament“, které získalo 37 046 hlasů, je tato skutečnost dokladem toho, že nejrozumnějších voleb se reálně účastní volební strany, které mohou mít obdobné názvy. Z počtu hlasů pro toto uskupení nelze v žádném případě dovozovat, kolik voličů je omylem zaměnilo za hnutí ANO 2011. Tato argumentace je stejně jako argumentace volebním výsledkem Mgr. Andrey Babišové ryze spekulativní. V případě Mgr. Babišové je navíc prakticky vyloučeno, že by ji voliči omylem zaměňovali za Andreje Babiše. Není popřením svobodných voleb, pokud volič není uveden v omyl, avšak svobodně se rozhoduje i na základě faktorů, které mohou být jiným považovány za iracionální (např. hezké či někomu podobné jméno).
34. Jestliže soud výše popsal, že se neobává záměny volebních stran v případě průměrného voliče, tím spíše se neobává záměny ze strany členů okrskových volebních komisí. Navrhopatel se jistě nemýlí, pokud uvádí, že i okrskové volební komise mohou chybovat. Jistá míra chybovosti je nevyhnutelně spojena s lidskou prací. Členové okrskových volebních komisí jsou však pro svou práci školeni, oproti běžným voličům mají ve vztahu k volbám nadstandardní znalosti a je jim pochopitelně dobře známo, které volební strany v daných volbách kandidují a že je třeba je při sčítání hlasů důsledně rozlišovat. Usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 58/2017-

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.

187, na něž v této souvislosti odkazoval navrhovatel, se navíc týkalo pochybení při započítávání preferenčních hlasů u kandidáta uvedeného na druhé straně hlasovacího lístku. S takovým problémem řešená věc nesouvisí.

35. Skutečnost, že účastník řízení č. 2) podal kandidátní listinu později než navrhovatel a rozhodl se nepřistoupit ke změně názvu, není pro posouzení věci stěžejní. Ať byly jeho úvahy jakékoli, vzhledem k uvedenému dospěl soud k závěru, že není namístě přistoupit k tak výraznému zásahu do krajských voleb, jakým by nepochybně bylo zrušení registrace kandidátní listiny jedné z volebních stran. To vše v situaci, kdy tato volební strana nemohla předem nalézt právní pravidlo, jež by ji upozornilo na to, že případná zaměnitelnost názvů volebních stran může vést ke zrušení registrace její kandidátní listiny. Z těchto důvodů soud podaný návrh jako nedůvodný zamítnul.
36. Podle § 89 odst. 5 s. ř. s. bylo o návrhu rozhodnuto usnesením bez jednání, ve lhůtě 15 dnů poté, kdy návrh došel soudu. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
37. Usnesení bude doručeno účastníkům řízení a současně bude vyvěšeno na úřední desce soudu. Právní moci nabývá dnem vyvěšení dle § 93 odst. 5 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí nejsou podle § 104 odst. 1 s. ř. s. opravné prostředky přípustné

Liberec 15. srpna 2024

Mgr. Karolína Tylová, LL.M. v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. F.